

teken és Szombaton délelőtti 9 órától kezdve 12ig, és kedden, pénteken délutáni 3 órától 6ig, szombaton délután pedig később, úgymint télen 4 órától 7ig, nyáron 5től 8ig nyitva áll. Ezen napokon és órákon, minden rangú és állapotú ember beteheti pénzét, az intézettől veendő betéti könyvecske mellett, 20 pengő krtól kezdve 150 pengő fölig; melyet mind addig behagyhat, míg az kamatok, és kamatok kamatai által 300 pengő föra szaporodik. Azok, kik az intézettől pénzt kívánnak kölcsön felvenni, magokat Simonesics János atispán és intézeti igazgatónál jelenthetik; kik e részben a szükséges és szabályos kimutatások iránt utasítást ohajtának, azt addig is, míg az alapszabályok kinyomatnak, intézeti titoknak és ügyvéd Szalay József (Frattner-Károlyi-ház 2dik udvar 2dik emelet) fogja biztosan adhatni. Minden esetre kijelentetik, hogy a személyes és vagyoni bátorsággal bíró pontos kölcsönvevő urakat az intézet mindenkor jótevőinek ismerendi; mire nézve ilyeneknek, a kölcsönvételekben az intézet ezéljához képest, oly kedvezéseket nyújt, melyeket semmi más intézet nem nyújthat. A takarékpénztár csakugyan megnyitott szombaton jan. 11kén még pedig s i k e r r e l; első napon ugyanis már 384 pengő ft. tételtet be, s ezek közt 30 flos, 1 flos, 2 flos, 5 flos számos betétel történt, leginkább eseléd és szegényebb művesek által. 2dik napon 853 fr. 30 kr. pengő s így összesen: 1237 fr. 30 kr. ezüst. — Ezután kiteendő tablák jelentik a magyar és német játékszíneknek, város és megye-háznál, és Király-utca szegletén a nyitott napokat.

A Hunyadi Mátyas szobrászati ügyében Fay András bírót választák elnökül; pénztárnokul Ilkey Sándor th. s jegyzőül Nyáry Pál fő jegyzőt.

KÜLÖNFÉLE. Ló d i b ó l (Lombardia) egy baráti kéz ezt írja: „Hazai nyelvünk ügyében azon nyugtató tudósítás el szolgálhatok, hogy az itt szállászó sardiniai kir. magyar huszár-ezredben annak terjesztése ezred parancs által is előmozdították, s emélfogva mind Ló liban a stábnál, min l Crenában és Crenonában a többi osztálynál rendesen mindennap egy óráig magyar iskola tartatik. Ugyanez célra Kronperger Antal tábori pap, még 1838ban, a esk. hadak számára egy német-magyar nyelvtant írt, melynek kiadásaért a nm. udv. h di tanácshoz folyamodott, hol kérelme meghallgatván, kézírata bírálat végett Bécsbe csakugyan fel is kértett. Bár a szép példát más, külföldön levő ezredink is követnék, a távolban is engedők a hazai kívánatnak s hű barátjai a nemzeti emelkedésnek! (Ath.) — A Máriáról nevezett sz. Ferencziek társadalmának névkönyve 1840re most jelent meg elsőben, mint rég ohajtok — a társadalom igen rövid történeti leírásával. A társadalom főnöke Gólesény Pantaleo, erényei s tudományáról hazaszerte ismértetes s kedves férfiu, ki máuguszt 11kén közakarattal már másodsor választaték meg provincialisnak, mi eléggé tanúsítja szerzetes társainak irántai vonalmát, szeretetét. A szerzetes tanács ezekből áll: Wagner Kapisztrán János, Frantsits Zsigmond s Horváth Leopold exprovincialisokból; Sallay Ferdinánd, Veidhoifer Aloiz tanácsnokokból és Koppán Jenő titkokból. Van e társadalomnak 19 zárdája, s egy kisebb-szerű háza, 250 misés papja, kik közzül 100an fölül ben és kün sz. szónoklaltal, 600 hittudományi tanítással foglalkoznak; van két hittanulmány-vegezte ifja; 25 hittudományi nőveleke; 1 ujonca (novitiusa) 71 főslekdűt és 30 ujoncz frater. Zárdán kívüliek közt olvashatni egy tábori fő, és három egyéb papot; egy misszionáriust Sztambulban, kinek érdekeseb tudósításit már többször olvashattuk a hírlapokban. E szerzet, melyet némelyek magyar szerzetnek is neveznek. — tán azért, hogy sz. alapítója éltében hazánkban is megjelent s, s néhány zárdát maga alapított — magyar egyházi és polgári történet tekintetéből egyiránt érdekes. Isten iránti buzgalma, fejdelem és haza iránti hűsége és szeretete a véres századokba vissza látni fogjuk, hogy e szerzet tagjai közül némelyek, h bár ekkor Magyarországon kevés számmal valának is, már Sziójánál s halmak; mások a szerencsétlen ütközet után tatár d ih elől rengetegekbe, barlangokba menekvő eldőlőinket fölkeresik s vigasztalják; láthatjuk mint küzdenek s esnek Varnánál! mint harezolnak s győznek hős Kapisztránnal s Hunyadival majd háromszázan, vagy némely történetírók szerint többen Nándornál! mint vezének s halmak Mohácsnál! Szerencse és szerencsétlenségben öket ugyanazoknak találjuk. Szerencsében atyáinkat el nem bízni, hanem a szerencsétlenségre készülni s erősödni tanítják; szerencsétlenségben intenek, küzdekre tüzelnek s vezérekül a legnagyobb vészszel s nyomorral magok is küzdenek. Győztünk! a győzőkkel örültek! meggyőzeztünk, inségre jutottunk, üldöztettünk, elrejtők magunkat! fölkeresének, vizsgatának, erősítének, jobb jövendő reményivel kecségtetének, s mondák, hogy Isten őzi az anyaszentegyházat és hazát, és szavaikra üdülének. Mikor egyegy megyében alig volt egy pár lelkes, ök vívék a lelkitanítói szerepet, s vívék nem rettegve az ellenség-től, nem tartva akadályoktól, nem félve az út nehézségeitől, menének egy helyről másra a sírók könnyeit törteni, az éhezöket alanyisza-kenyerökkel etetni, a nyomorukat szeretettel ápolni, tanítani tudatlanokat, gyáva lelkiüket a sors s vész ellen edzeni. Honunkban akkor senki sem volt bátor, csak az ellenség és ök; az ellenség; mert győző, hatalmas vala s töle minden félt; ök; mert az ellenségtől kevésbé mint haláltól félni tudtak, mert oly bátran tudtak meghalni, mily bátran ölni tudták őket. Oly elszántan hirdették Isten igéjét, mint elszántan harezolt az ellenség a kereszténység ellen. Mint hitharczóok k vérel tanúsított buzzalmokat. Soknak vére folyt s élete szünt, a vér másokat buzdítá, a sokból több lett, elszántság szült elszántsgot, állhatatosságot és szilárdságot, s ki nem tudja, mint képesek ezek mindent legyőzni! Szilárdságukról tehet bizonyosságot Fejérvár, Esztergám, s egyéb helyek, hol a török vas néha egyig leparitá őket, s ám seankiből ismét levének sokan! A magyar anyaszentegyház mindenkor nagy bizodalommal viselteték e Szerzet iránt s a hívek bizodalumát még ma is igen nagy mértékben bírja e Rend! E szerzetesek lelkitanítá-

*) Ferenczokról értesítésre azon megjegyzést sziveskedék tenni a Szion érdemes szerkesztője, hogy „Sz Ferencz aligha volt honunkban; és hogy e szerzet számára első Convent csak 1280 alapított Pozsonyban, midőn sz. Ferencz már mennyei polgár volt.“ — Elsőre nézve én vagyok a vétkes, ki mintegy bizonyossággal állítam honunkban voltát, holott meghatározottan maga kütfőm — Vadding sem igazolja állításomat in Ann. Min.; azonban tévedésemet megismerve bocsánatra számolok. — Az utóbbi állítva érdemes Szerkesztő ur megfélejtkezik arról, hogy már 1225től fogva 1238ig a magyarországi provincia német s lengyel provincialisoktól kormányoztaték, s Vadding egri Custodiáról is teszen említést ugyan 1225 — vagy még előbbi évekről írtva. — Sz. Ferencz pedig később 1226ban halt meg. 1238 tulajdon provincialisai lettek a Máriáról nevezett magyar provinciának. — Első provincialisa volt 3dik vagy is Bátor Fülöp francia királynak testvér: p. János. — Hogy a Ferenczieknek már ekkor Esztergamban volt zárdájok, tanusítja 9dik Gergelynek 4dk Belához írt levele: „Litteras, quas nobis regia Celsitudo“ és levele: „Ministro Fratrum Minorum Provinciae Strigoniensis.“ Sicut litterae ca issim in Christo filii nostri Belae illustris Regis Hungariae“ mind a két level 1238. íratott s találtatik in Regest. Vat. num. 211. és 213. — Béla igen szerető a ferencziet, mi innen nyilvános: „Venerabilis — Dominus Bela Hungarorum Rex ut primus successi, in Regno, ordinavit et praecepit magna et ardua negotia Fratrum Minorum filialitatis committi, ac etiam per eorum consilia finaliter terminari. Ipse autem per totum vitae suae quasi continuum cursum Fratibus Minoribus verus obediens Confrater fuit; inter quorum brachia proximate mortis hora requiescens, non obstante multorum contradictione et allegatione varia apud Strigonium in ecclesia Fratrum Minorum Nomini Sanctae suae Sororis Elisabethae consecrata se praecepit finaliter sepeliri. Vadding m. isod. köt. 392. lap. El is temetették Béla az esztergami ferencziet, kinek hamvadó tetemeit későbbben elvevén tőlök Fülöp esztergami érsek, párbe keveredék a szerzetesekkel, kik a romai szent parancs iból a nevezetes fejdelem tete neit v. ssa is nyerék. Béla tudjuk, m kor kezdett uralkodni? halála előtt több zárdát építtetett, különösen a budait. — Ez mind oda vezet, hogy ha szerzetesek voltak s volt provinciák honunkban 1280 előtt, kellett lenni zárdáknak is, melyekbe lakjanak e szerzetesek. A beküldö.

saikat szivesen hallgatják, lelki sérvekre orvosszert tőlük örömet vesznek; s habár a szegényeket szegények papjainak szereti is tartani a kevelység, ök elég gazdagok, bírva annyi szegénynek bizalmát. Hogy nagy kincs nekik a szegények bizalma, onnan kiviláglik, hogy annyi század óta e szerzet a könyörület kenyeren fenáll; s e könyörület kenyere a köznépé; mert a hatalmasnak nem szivesen tekintnek vissza, s nem szivesen akarják tudni, hogy sokat jelent tenni annyit, mennyit e szegény szerzet tön; a könyörület érzése keresztényi keblekben fagyui készül, de minthogy nem minden kebleben, ök a sokhideg kebel mellett még ma is fenállnak. Minthogy tehát régi és jelen érdemei e szerzetnek nagyok és sokak, s minthogy az ember kívánsi hazája minden viszonyit s történetit tudni, van némi jogunk kívánni, hogy a szerzetnek e társadalmi provincialisa sziveskedjék bennünket gondja alá bizott egész társadalom és egyes, a véres századokból, nevezeteseb zárdák történeti leírásával megajándékozni. Ebből többes haszon várható: 1) a szerzetet méltányolni nem tudók iránta hidegek, de a régiség baráti megtanulják azon szemmel nézni az érdemet, mellyel kell s derékek unokáit szinte nem megvetendőknek lelendik; 2) a lelkes elődök tetteit latják az utódok s hasonokra hevülnek; sokszor volt már nagy tettek szülője gyermekekben az ösök eslekvényinek említése! Aztán egyesekből áll az egész, s az egésznek történetei egyesek tetteiből alakulnak; a haza s anyaszentegyház történeti egészítéséhez tehát e szerzet — mint haza és szentegyház része — sokat tehet, tennie kell s tennie kötelessége, mert egészhez nem tartoznia nem lehet. Megmutatta már a fenebb érintett főnök, hogy szives közlője a régiségnek, ezért tisztelettel említették neve, minthogy előzőri főnöksége alatt sokat kihúzott a sötétl. ezt igenli a m. tudós társaság is, melly neki a régi nyelvelekedjék sokkal tartozik. Nem vagyunk tehát sem igaztalanok, sem vakmerők, midőn egy a bizonyossággal határos reményre felszabadítjuk magunkat, mellyel fogva tőle társadalmi történeti leírását várjuk. O e felzsolítás nélkül is azon leend, hogy jövendő schematismusát a társadalomnak ne csak ön fiainak, de a tudomány és régiség egyéb barátnak számukra adja ki, hogy így némi éldeletet a kíváncsiaknak, s a szerzet régi s jelen állapotjáról, tetteiről fogalmat a tudatlanoknak (s ezért tán a szerzet elleneinek) nyújtsion. Ezt vagy egyszerre teendheti, vagy mint a körülmények engedendik, részletesen, évenként valamit, hogy végre az egészét ismérhessük; de legjobb lenne egyszerűre, hogy a történetek tára érezhetőleg egyszerűre gazdagodjék. Adott már mintát e pontban a kapisztráni társadalom tudós provincialisa Cse-vapovics Gergely *) kinek munkája nemesak dicséretet nyert, de sok tekintetben a történetíróknak sok világosságot gyújtott. Ezt követendik egyéb társadalmi előjárók s bár minden püspöki megye is, mert ez által sokat nyerne az egyházi, s még többet a hazai történet, s így mind a kettőt sokat iránt lekötelezendi.

(Pesti gyermekórház.) Az utolsó választmányi üléskor e jeles emberbaráti intézet tetemes előlépte örömmel tapasztaltatott. Ugyanis az egyesület másodelőke, Szapáry Ferencz gróf, hathatós munkássága által az egyesületi tagok száma közel 600ig emelkedék; szinte a ns gr. buzdítására a most közelgő tavasszal az intézet nagyobbittatása határozaték meg, hogy lenne az intézetben egy különös szoba a ragadós betegségek befogadására, s ismét egy a fizetendő betegek ápolására: ez utóbbiaknál az intézet nem a pénznyereséget, hanem azon eseteket tartja szeméi előtt, midőn például egy özvegy, vagy más nem épen szükölködő szülék beteg gyermekeiknek hazájuknál mind azon ápolást nem nyújthatják, melyekben azok e gyermek-órházban olly nagy mértékben részesülhetnének. Ügyvéd Schiller ez alkalommal a ragadós betegségekre szánt szoba felbutorozására ajándékul 5 aranyat, ugy szinte azon célra Pollák Mark ur 50 ezüst forintot nyujtani szivesek valának. Ez alkalommal egyszersmind a 2dik segédorvosnak eszt. fizetés és lakás az intézetben rendeltetett s nemkülönb mind a két segédorvosnak rendes szolgálatidejük két évre határozaték, kiknek még kötelességül téteték az intézetbe járó szegény beteget, a körülmények s az igazgató főorvos meghagyása után. hazaiknál meglátogatni. A többi ajándékon kívül ez intézet fens. pártfogónéjától igen gazlag és hasznos gyermek- és ágynemű fehérruhákból álló ajándékban is részesült. Bár csak a szegény szenvedő kisgyermeknek folyvást melegebb részvétre találnának s ezen védhelyök üdvös hatása memélelőbb szétágaznék az egész hazában!

Tözsér- s Iparügy. Vizkereszi mellékvásárunkat, melly a sarlósi főúrnak rokona, főleg gyapju miatt a honiakon felül most is több morva, cseh s egy pár angol és belga kereskedő is meglátogatta, kik mint mult lapunk emlité, az alantabb faj gyapjuból több ezer mázsát vettek össze, a nyárnak mázsáját 1—2 ezüst forintra drágábban, a két nyiretű réliét pedig 3—4 ezüst forintra olcsóbban. Az egynyiretű közönséges 60 frtig ment, a nemesített finomot nem keresték. A fagygyu mázsája: 21 p. frt, mézé: 20—21 frttal kapva, a vetett repezoalj lánh kelt, viasz kevés volt a méhészetre meidő s mostoha nyár miatt, a borszesz foka 22 ezüst kron folyvást talál vevőt. — Balatonmellékről azt írják, hogy a Balaton vizkereszt viradtára befagyott s jege azóta ugy megerősült, hogy a halászok szélitiben készitik nagyhalójukat (gyalmaikat) minden rendű hal-, főleg pedig a fogas-fogáshoz.

Spanyolország.

(Espartero nyilatkozata Linage levele iránt.) Madrid, dec. 23-dikán: „Tegnap délután hírnök érkezék Espartero főhadiszállásáról Madridba. Mivel 8 fegyveres kísérte őt, tehát általánoson hívek, hogy fontos sürgönyököt hozott. A hírnök egyenesen a kir. palota udvarába hajtattott, a kormányzó királynénak levelet adott át de la Victoria hgtól, s onnan a postahivatalra és hg hitveséhez siette, hova szinte leveleket vitt. E hírnök érkezete után rövid idő mulva hir kezdde szál-longani, miszerint Espartero a kormányzó királynéhoz intézett iratában Linage levélét magának ismeré meg, minélfogvást a miniszterek azonnal benyujták lemondásukat. E hir minden esetre alaptalan volt, mert a miniszterek még csak éji 11 órakor mentek a palotába, hol a kormányzó királyné elnöklete alatt reggeli 3 óráig tartó titkos tanácskozásuk. Espartero hitvese már korábban meglátogatta a kormányzó királynét s hozsasan tanácskozék vele. A mai lapok mélyen hallgatnak a hg levele tartalmáról. Egyébiránt ha e levél csakugyan személyesen a kormányzó királynéhoz van intézve, ugy nem tekint-

*) Reccasio Ord. M. A. Provin. S. Joannis a Capistrano an, 1830 publicae luci data.

hetni azt a' hg hivatalos véleménye kifejezésének. Némelly' jól értesültek tudni akarják, miszerint Espartero sajnálatát fejezte ki a' kérdéses levélben, hogy Linage levele tartalmát annyira balul magyarázgatja a' sajtó, holott ő azzal csupán azt akarja köztudomásra juttatni, mikép ő semmi politikai párthoz nem tartozik, mert ő föl sem veszi a' párt-czivakodásokat és kormányi eselszövényeket, hanem csupán kötelességét törekszik hiven betölteni. Ő elveihez mindenkor hű maradand és minden pillanatban kész lesz életét föláldozni Ilik Izabelláért, a' kormányzó királynéért és az 1837iki alkotmányért. A' ministerség, mint mondják, e' nyilatkozat következtében többséggel határozta el, mikép az egész ügyet csupán a' kormányzó királynét 's a' hget érdeklőnek tekintendi, és folytatni fogja munkálkodását. E' pillanatban újra hírnök érkezék Aragoniából, 10 fegyveres kíséretében; e' hírnök meghozá végre Espartero válaszát a' miniszterek levelére; mellynek tartalmáról mindazáltal még semmit nem tudhatni; mi azt látszik tanusítani, hogy a' válasz nem igen kedvező, mert különben a' miniszteri lapok bizonyosan győzelmi zajra fakadtak volna. Espartero hitvese parancsot kapott férjétől Madridot azonnal elhagyni. A' miniszterek minden esetre megtartandják tárczáikat. — Cabrera legközelebb hírnököt küldö don Carloshoz, ki minden akadály nélkül Bourgesba érkezék, 's onnan azonnal Turinba utazott. D. Carlos újra minden zendülési hadsereg főparancsnokává nevezé ki Cabrerát. Apponyi gr., ausztriai követ, azon ígéretet nyere a' francia kormánytól Parisban, hogy don Carlos utleveléket fog kapni azon egyetlen föltét alatt, miszerint állandóan Salzburgban tartozzék lakni; az utlevelék mindazáltal csak a' válasz-fóliát után fognak kiadatni. — Két carlosi szökevény azon hírrel érkezék Espartero főhadiszállására, hogy Cabrera veszélyesen beteg. —

Anglia.

(Kedvező kilátás a' gabnatorvény-módosításra.) A' gyárkerületekből napról napra aggasztóbb hírek érkeznek a' fővárosba, elannyira, hogy már a' legmakacsabb toryk is átlátták, miszerint a' gabnatorvényeket legnagyobb országos veszély nélkül csakugyan nem lehet többé föntartani épségben. Még a' tory Standard is tanácsolja, hogy jövő ülésben nyílt kérdés gyanánt tekintsek e' tárgyat a' toryk. E' hír valószínűsége igen kívánatos. Manchesterben január elején gyűlést szándékoztak tartani a' gabnatorvény ellenségei, hogy a' parlamenthez intézendő kérelmeknek annál nagyobb fontosságot adhassanak. —

(Udvari események. Lapvélemény Franciaország keleti politikájáról.) London, dec. 25kén: „A' M. Herald szerint számos aranyműves a' koronai drágaságok új foglaltványán dolgozik, 's azoknál arany burnótszelenczét készít a' királyné 's Albert hg arcképeivel. Minden követ egy ily szelenczét kapand esketéskor emlékül. — „Mikor mulik már el ez iszonyu nedves idő? — szöla kérdőleg e' napokban egy magas hölgy, midőn a' windsori palota egyik ablakából kinéze. Melbourne mosolygva jegyzé meg, hogy ő fels. ohajtását „egy kis napfény 's fris lég“ után (a' little sun and air) igenigen természetesen találja; kimondásban mindazáltal e' szök egészen egyenlő hangzatuak imezekkel: „a little son and heir,“ mi annyit tesz, mint egy kis fiu és örökös után. — Az Age levelet közöl bizonyos Tomkinstól, ki írja, hogy, hallá, miszerint Albert herczeg 100 ezer font sterlinget nyeredend évdíjjal, holott ő (Tomkins) 10 ezer font sterlingnyi évdíjért is kész nőül venni a' királynét, mi által e' szök időkbén 90 ezer font sterlinget takaríthatna meg évenként az ország. Egyszersmind igen kecses leírását közli saját becses személyének az író. — Egy igen gazdag gentleman a' zsidó nemzetből Brighton közelében fekvő jószág-gazdag részével ajándéku kinalta meg a' királynét kényelmes palota-építésre, mivel eddig csupán a' kir. kastély kényelmetlensége miatt nem szerete a' királyné huzamosb ideig tartozkodni ottan. A' gazdag zsidó pénzt is ajánl költségre 's már a' tervrajzot is elkészíteték egyik hitsorsosa által. — A' M. Chronicle hosszabb cikkben lényegileg így nyilatkozik Franciaország keleti politikájára néve: „Néhány nap előtt azon véleményt fejeztük ki, miszerint a' francia kormány nem fog továbbra is megmaradni különvált politikájában a' keleti ügyre néve. E' véleményünket a' francia sajtó egy részének hangja most igazolja. Azon vádak daczára, mikkel a' francia kormányt több oldalról terhelik, sem vagyunk képesek átlátni, mikép követhetett volna más ösvényt. A' többi hatalom megegyezése a' konstantinápolyi és egyiptusi kérdésre néve volt az, melly a' francia kormányt ez állapotba hozá. Franciaország köteles volt vagy a' többi hatalom véleményét pártolni, 's annak végrehajtását előmozdítani; vagy semleg viselni magát, vagy roszalni a' többi hatalom politikáját és fegyverrel szegülni ellene. Mondják is csakugyan, hogy Franciaország sikerrel semmithette volna meg a' többi hatalom célját. Mikép? Melly időben? Ki az ügy menetére gondos figyelmet fordíta, valóban nem vádolhatja buzgalomhiány miatt a' francia kormányt, azon törekvésiben, miket ez M. Ali igényei támogatására fordíta. Franciaország mindent megtön, mit alkudozás által tehete. Mit tehetett volna még ezenkül? mi nem tudjuk. Franciaország érdekei, állítják némelly oldalról, föláldoztatvák a' keleti kérdés indítványozott eldöntetése által. De ugyan kinek is juthatna eszébe itt Franciaország vagy más egyes hatalom külön érdekeire figyelni? Véleményünk szerint Ausztria, Anglia és különösen Russzia érdekei minden tekintet nélkül hagyatnak e' kiegyenlítési indítványban. Véleményünk szerint itt egyedül csak Törökország érdekeit kell tekintetbe venni. Minden esetre pedig csupán ez az, mellyet az európai hatalmak politikája ellenében alapul állíthatni föl. Miután tehát a' nagy hatalmak ez iránt már megegyeztek, hogy M. Ali követelésit össze nem egyeztetetni a' porta érdekeivel, 's miután a' hatalmak e' követelésekre néve már az ellen-

állási rendszabályokban is megegyeztek, ugyan melly utra térhete Franciaország? Semleg viselte volna talán magát? Vagy mint munkátlan néző? Ezt valóban a' francia érdekek elárulásának kellene nevezni. Mit lehetett volna az által nyerni? Talán jobb helyzetbe hozandá ez M. Ali? Épen olly kevésbé, valamint Franciaország külön érdekeire néve sem lehetett volna üdvös ez ily elszigetelés. Fegyveres ellenálláshoz pedig józanul épen senki nem fogna tanácsot adhatni. Ha tehát Franciaország, mikép alaposan véljük hihetni, böcsületesen a' többi hatalom politikájához társul, ugy nem vagyunk képesek átlátni, miért vádolja a' francia sajtó egy része annyira a' kormányt. Mi a' francia kormány bánásmódját gáncsoltuk ugyan, de nem Franciaország érdekei föláldoztatása, hanem épen ellenkező hiba miatt. Most természetesen el vagyunk arra készülve, hogy a' francia kormány újabb határozata ürügyül szolgáljand a' francia-angol szövetség elleni kifakadások megújítására. Épen nem szándékunk tagadni, miszerint a' kérdés egyiptusi oldalára néve Anglia ellenzé Franciaország nézeteit; de azt koránsem ellenséges indulatból tettük, hanem csupán azért, mi itt egyedül kérdésben forog, 's ez: Törökország egysége és az európai béke. De ti, kik a' két ország szövetségét támadjátok meg, gondoljátok talán, hogy nélkülözhetlen föltéte e' szerződésnek hajszálny mégegyezés minden apróságban? Sőt ellenkezőleg, talán soha nem létezett még szövetség, melly tágabb kört engedett volna az illető feleknek, egyszersmind kevésb kölcsönös áldozatot kívánván. E' szövetség célja nyugati Európa békéjét, szabadságát 's függetlenségét veszély esetén ótalmazni 's bizonyos súlygyent tartani meg a' földközi tengeren, mert csupán ez által biztosíthatni nyugati Európa független állapotját. 'S ily tág téren ugyan miért ne oszolhatnának meg mellék-dolgokra néve a' vélemények, mellyek azért a' főcélznak nem ártanak? E' szerződést nem hártva 's nem jegyzőkönyv zárja, hanem tapasztalt kormányférfiak belátása, sőt talán épen a' két birodalmi népzeremény biztosítja. 'S nem is maradt gyümölcs nélkül e' szerződés. Spanyolországot ugyanis megszabadítá korlátlan uralkodástól 's keleti Európa túlyomó befolyásától. Megmenté ezenkül Törökország függetlenségét is, melly veszélyesen alá volt ásva a' szövetség létesülte előtt, azaz, a' toryk kormánya és legitimisták uralkodása alatt. Azon pártok, miknek Spanyolország szabadsága és a' porta függetlensége nem tetszik, csak következesek, midőn az angol-francia szövetség ellen buzganak, melly reményeket minden esetre meghiusítá sőt hátrásdias terveiket semmivé tevé. Egyébiránt e' szövetség már most csupán szenvedőleg hat, mert két nagy célját Spanyolországban 's Konstantinápolyban elérte. A' jó egyetértést Franciaország és Anglia közt csupán háboru zavarhatná meg. De ugyan mi célból támadhatna köztünk háboru? Csupán nemzeti gyűlölségből vagy kíváncsiságból, hogy hajóhadaink közül vajjon mellyik leend erősebb? Képzeltetni é ennél csekélyebbszerű gyermekséget? Megvetni azonban épen nem szándékunk a' gáncoskodó pártot, melly folyvást éleszteni törekszik a' nemzeti gyűlölséget mert folytonos kiáltozásik és trombitálásuk minden esetre azon mérsékeltbb gondolkozásuaknál is visszhangra találnak, kik nem akarnak nyulszívűknek tekintetni. 'S mi ismerjük ez emberek tulajdonképi indítóokaikat. Így például Lamartine, ki nemesak mint költész, hanem mint kormányférfi is mindenben sajátzerű eredetiséget szeret mutogatni, azonnal orosz szövetséget mellélt buzga, mihelyt látta, hogy Thiers az angol szövetséget pártolja. Egyébiránt lapjaink valamennyire szenvedélyesb hangja is sérti a' francziákat, ámbár illyesmiért nem neheztelhetni az ang. sajtóra, melly még ártatlan fiatal királynékn személyét sem szokta kimélni. Ezt nem mellőzhetni el, hol szabad sajtó jótékonyága uralkodik, 's hozassék ez be Rajnán tul Németországban, Russziában 's egyebütt, és bizonyosan onnan is ollyan dolgok hangzandnak, mellyek miatt még nagyobb zajt fognának üthetni a' francziák. Bizonyosan más hangoz nyilatkoznék a' német sajtó és nyíltan kimondaná nemzeti gyűlölségét a' francziák ellen, ha merhetné azt tenni 's aztán majd más nyílásba öntenék a' francia neheztelés, melly most minduntalan legjobb szövetségeseibe ütközik. A' francia sajtó mérsékeltbb része igen kedvezőleg fogadá az angol miniszteri lap e' nyilatkozatát, 's azon ohajtását fejezé ki, bár mindenkor ily illedékes hang uralkolnék a' két birodalom lapjaiban. —

(Állítások 's vélemények a' királyné összekeléséről.) A' Globo szerint Buckingham palotában változtatásokat tesznek, miken naponként 300 kézműves és napszámos dolgozik. Január közepéig mindennek el kell készülni. Ugyanezen félhivatalos lap némileg gúnyosan említi, miszerint legjobban értesült körökben általánosan hiszik, hogy Peel csak azon föltét alatt fogadandja el a' főministerséget, ha a' királyné, bizalma bebizonyításul más völegényt választand magának. A' hannoverai király január utolsó napjaiban Londonba fog érkezni, 's jelen leendő mulakaluga menyekzójén. — London egyik színházában mulakalugas egyveleg adátván, rögtön egy férfi nyargalt színpadra bárányon, kit egy másik követe sason; az előbbi Melbourne a' másik egészen Mounteagle (Spring-Rice) lordhoz hasonlita, 's mindkettő nevetéséges tánczot járt az angol dal zenéjén: „Fordulj erre, fordulj arra!“ Ezután mindkettő meghivaték vendégségre, Brougham és Wellington lordoknak pedig éhesen távoznok kelle. A' személyesítő színészek mind fababok voltak. Végre egy nagy rajnai kosárból kingrott a' 3 lábnyi völegényke 's egy másik körtvélyes kosárból a' „kis hölgy“ lépdelt elibe. Az egészet bégali fény és mindenféle nemtök 's tündérek vévők körül, és a' közönség jót kaczagott az ártatlan tréfán. —

(O'Connell Dublinban. A' királyné összekelése február 16ára halasztva. Elegy.) London, dec. 30kán: „Dec. 4kén csakugyan véghez-

ment Dublinban O'Connell választóinak nagy gyűlése. O'Connell tartani látszik a whig minisiteriség megbukásától 's azért Londonba távozása előtt mindent elkövet, hogy a népet minden módon lehetőségig fölizgathassa a toryk ellen. Beszédje, mely telve volt hűségig kifakadozóakkal a királyné iránt 's bizalmi nyilatkozattal a whig minisiteriséghez, ezuttal nagyobb személyességeket lehelt a tory peerek ellen, mint eddig valamennyi legűzesebb beszédekben olvashatni. Ebrington lordot szerint mindaddig magasztalák az orangisták, míg megcsalhaták őt; most pedig éppen úgy gyalázzák őt, mint elődjét, mi igen nagy böcsületére válik a' ns lordnak. Brougham l. is megkapáa' magáét, mint társaa' toryknak, csak hogy ez uttal egészen más oldalra támadá őt meg O'Connell, mondván: „Íme itt azon alávaló Brougham, ki talán a' világ legbölesebb férfa mostan; de egyszersmind többszerű átokra méltó politikai armányiért, mint előtte bármely kormányterfű. E férfinak egyetlen lyánya volt, ki minden lelki 's testi szép tulajdonnal legnagyobb mértékben bírt, 's kinek néhány hét előtt bekövetkezett halála minden érző keblet mélyen megrendite. Mit tön Brougham, az atya? A' helyett, hogy nagy veszteségét esőndes magányba v' mulva gyászolta volna, a' holttest mögött láták őt első sorban kocsizni. (?) Ki hallá valaha, hogy az atya sirba kísérte gyermekét?! 'S e' gyászos eset utáni nap a' peerek egy főbirói ülésében egész hűdegyvénységgel foglalá el az elnökséket! (Halljuk!) Azonban nem fődözne föl magányos életét e' helyen, ha nem világlanék ki abból is, hogy ő valamint ebből, egy nyilvános pályáján, minden érzélgése daczára is a' szerencsen rab-szolgákért, csakugyan megvetésre méltó kedélytelen ember.“ A' tory lordokat arról vádolá O'Connell, hogy egyenesen zendülésre törek-szenek, 's azon szabadsági szellem nélkül, mely Irland lakosít lelkesíti, már bizonyosan el is érték volna céljokat, és határtalan kényuraságot gyakorlanának az egyesült birodalmak fölött. És pedig nem csupán a' lordok házában bírt tulnyomó erővel a' tory párt, hanem a' választásokra gyakorlott befolyás által, melyre minden eszközök szentnek tart, az alsóházban is annyira haladt, hogy csakugyan már nem igen távol látszik lenni az eldöntő többségtől, mely a' szabadság-gyilkoló felsőház legremsébb kívánatit is kész előmozdítani. E' gonosz pártnak mindazáltal eddig még fő emeltyüre volt szüksége, hogy átkos céljait elérhesse, mert John Bull hajló ugyan hangos czimekkel parancsolatni magának, és örömet vezeteti magát nagy nevek által; de azért mégis bírt annyi ép értelemmel, hogy csak amugy könnyeden nem igen fogna hódolni a' zsarnoki kénynek. E' főemeltyüt most a' szegényi törvényben és kathol. vallás elleni buzgásban lelék föl a' toryk, mely valóban félelmesül kezd terjedezni az angol nép között. Ezután elősorozá a' szónok azon epés kifakadásokat, mikkel a' tory lapok Irland és a' kath. vallás ellen folyvást elárasztvák, és a' Timest következő hízegő czímmel ruházta föl: „Hasonlíthatatlanul megvesztegetett sajtó, czélszerű forrás pokolbeli ördögök számára! munkásságod hazugságon alapszik; megvesztegetésben 's baromi szemtelenségben nagymester vagy Sz. György csatornától egészen a' két tengerig mindennütt bűzödet terjesztik a' toryk.“ A' Times nem rég állítá, miszerint az irlandi kath. papok erőszakot 's mindenféle vakbuzgó alakoskodást követtek el az O'Connell-adó gyűjtésekor; így például egy izmos lelkész néhány fizetni nem akaró pórnak addig veré fejéhez a' vas perselyt, míg csakugyan megoldák lapos erszényöket; egy másik pedig szószezből regélte, mikép mult évben egy szegény ember utolsó malaczkáját adta el, hogy illetékét lefizethesse a' „haza atyjának“ 's az ég annyira megáldá őt, hogy ez évben egész őla telve leggyönyörűbb súldókkal. Ily rágalmak mindennapiak a' tory lapokban. Ezután szókás szerint hét százados szenvedésit füsté O'Connell Irlandnak az angol kényuraság alatt 's minden kerületből, városból és faluból kérelmeket sürgete intéztetni a' királynéhoz 's parlamenthez Irland szent jogaiért, mert az irlandiak többé nem engedendik magokat toryk, orangisták és szászok által letipratni. Végre azon állítással fejezé be szavait, hogy Victoria királyné talán három hónapig sem volna képes tulélni a' toryk kormányra jutását, mert ezek bizonyosan minden áron azonnal a' cumberlandi hget emelnék trónra. — A' Courier szerint már másíthatlanul február 16ára van határozva a' királyné összekelése Albert hggel; a' ministeri lapok mindazáltal még folyvást mélyen hallgatnak e' gyöngéd tárgyról. A' cityben ötöt fogadnak egyre, hogy a' mostani ministerek már nem leendnek polczon a' királyné összekelésekor. — Richardson londoni ácsműhelyében Manning mérnök kormányzói házat készítettett egészen fábul, melynek minden egyes részét külön ládában szándék Újseclandba szállíttatni az ottani angol kormányzó számára. E' ház nagyobb 's kényelmes annál, melyet Napoleonnak Ilona szigetre küldöttek Angliából. A' ház hossza 120 láb, szélessége 50, 's magossága 24 láb. Van benne 16 igen csinos szoba, egy iskolaterem, 's körülte vas oszlopszaton nyugvó széles folyosó. Az egész ház kétezer font sterlingbe került. — Robert Small hajó fődözeten nem rég a' jöreményfok közelében az egyik legderekabb hajóinas személyében egy fiatal 15 éves lyánkat fődöztek föl. A' kis kalandornó e' napokban érkezék Angliába vissza 's lyánya a' kórházban elhunyt Arnold tengerészhadnagynak. — Pembroke l. 4 ezer font sterlinget veszte nem rég egyik londoni játékházban. A' mákony-használás annyira divatba kezd jóni Angliában, hogy rövid idő mulva nagy károkat okozand, ha czélszerűleg nem rendelkezik ellene a' kormány — Dublinban folyvást beszélék, hogy jövő nyáron meglátogatandja Irlandot a' királyné.“

Franciaország.

(Uj évi üdvözlések.) Január 1sején szokás szerint megjelent Lajos Fülöpnél a' diplomatai kar, melynek nevében következő üdvözlő beszédet monda Apponyi gróf: „Fölség! Valahányszor eddig szerencsés volt a' diplomatai karnak fölséged előtt hódolatát 's kívánatit elmondani, mindenkor egyszersmind szerencsét kívánhatta Önnek Franciaország jólétéhez és a' rend 's nyugalom föntartása iránt. Szerencséseknak tartjuk magunkat, ma újra teljesíthetvén e' kettős feladást, midőn tiszteletteljes érzelminket fejezzük ki fölséged kir. személye iránt, azon tökéletes bizalommal, melyet a' békeföntartásra nézve az uralkodók bölcseége, a' kormányok közti kedvező viszonyok és igazságos méltánylata azon jóllétnek, melyet már jelenleg is tapasztal Europa, bennünk gerjeszte. Legyenek fölséged törekvései Franciaországnak e' jóllét biztosítására mindenkor olly sikeruek, minő azokat eddig koronázta. Méltóztassék fölséged ez évfordulat alkalmakor elfogadni a' diplomatai kar tiszteletteljes hódolatát és azon őszinte érzelmét, mikkel fölséged és magas családjaszerencsése iránt viseltetik.“ A' király ezt válaszolá: „Mindenkör örömmel fogadom azon kívánatokat, mikkel Ön a' diplomatai kar nevében hozzám járul. Örömmel szolgál nekem azokban azon bizalom-kifejezést találhatni, melyet az általános békeföntartásban helyeznek, melyllylly annyira könnyebbíti annak további megalapítást, mi folyvást célja volt minden törekvésimnek. Reményilem Önökkel, miszerint azon megnyugvásra jutanduk, hogy látni fogjuk, mikép fognak mindinkább erősülni a' hatalmak közt jelenleg uralkodó kedvező viszonyok 's hogy az 1840ik év betöltendi azon ohajtásokat, miket a' világ-nyugalom föntartása iránt és rend-eszközlésért mindnyájan táplálunk. Köszönöm a' diplomatai kar kívánatát Franciaország jóllétéért, 's azon érzelmekért, miket képviselője által családod és személyem iránt kifejeztetett.“ — A' páirkamra nevében Pasquier b. szólott, 's többi között ezeket mondá: „Ön IVik Henrik unokája 's 1792iki katona; ez mind mutatja, hogy Ön volt a' szükséges eszköz a' multnak összekötésire napjainkkal és a' jövővel, mert a' nemzetek éppen olly kevésse feledik régi emlékeiket, valamint azon érzelmeket nem, miket az idő fejt ki bennök, és azon szükségeket, miket magoknak teremtenek.“ A' király válaszában e' szók érdemlenek említést: „Az által, hogy nemcsak a' multak emlékezetéhez, hanem a' jelenkor szükségéhez is csatlakozunk, sikerülni intézvényinknek megadni azon szilárdaságot, mely egyedül képes biztosítani tartósságukat Franciaország olly dícsőn kiküzdött szabadságai árnyékában. Én részemről, a' kinek emlékezete, mint Önök érdemes elnöke éppen most emlité, az 1792ik évig megyen vissza, midőn idegenek ellen harcolék a' hon szabadságáért, mindenkor híve voltam azon szent ügynek, akár idegen ellenséggel kelle küzdeni érte, akár pedig belviszály ellen ótalalmazni, melytől annyit szenvedék; 's valóban híhetik Önök, miszerint azon pártoskodások, melyek folytonos izgásban tartanak bennünket, valamint nemzeti függetlenségünket úgy szabadságunkat és a' törvényszerű rendet is veszélyeztetik. Ne feledjük, mikép a' bölcseleg 's tapasztalás ez utján megmaradás által nagyobbítván egyszersmind a' törvények iránti tiszteletet, továbbra is biztosíthatni fogjuk Franciaország jóllétét.“ Sauzet, a' kamraelnök, beszédéből e' szók említendők: „Tíz éve mult, fölség, mióta sorsát Ön kezébe tevé Franciaország. Az ország azóta próbákon 's veszélyeken ment keresztül. Az Ön bátorsága 's bölcseége nem hiányzott nekünk azokban. A' nemzet viszonthú maradt kívánatához: királyságot és szabadságot ohajta, mert e' kettő csak egyesülve képes betölteni a' törvényes szabadság és valódi nagyság utáni vágyódást, mely legfőbb jellemvonása a' francia nemzetnek 's legszilárdabb alapja hatalmának. A' nemzet rendületlen határozottsággal küzdött e' célért, minden kísértéssel diadalmasan megvívta, a' törvények ereje 's megfontolása gyámhatalmát kölesönzé 's bizalmasan seregett össze azon kormányhatalom körül, melyet önmaga teremté magának.“ A' király válasza így hangzék: „Ha szerencsém volt Franciaország yarakozását betölthetnem, úgy örömmel ismerek meg mind azt, mit Önök hű együttműködésének köszönöm. Önök bizonyosan jövendőre is részélni fognak engem e' segélyökben; mert ha szerencsések valánk elmult veszélyeken diadalmaskodni, úgy ez ujjab ok arra, hogy ezentul is maradjunk meg azon ösvényen, mely veszély ellen olly hathatósan tud bennünket ótalalmazni. Hogy a' törvények mindenkor hatóságok, és csak ótalalom, nem pedig elnyomatás eszközei legyenek, szükség, miszerint azok, kik hű végrehajtásukat vállalák magokra, elegendő hatalommal legyenek fölrüházva azon törvényeknek tiszteletet eszközzeni. Méltányos az is, hogy a' nyilvános bizalom támogassa őket. Az Önök segélye hatalmas eszköz a' hatóságoknak e' bizalom megszerzésére; Önök azon segélye, mely nem korábbi lekötélezéseken, hanem meggyőződésükön, egyedi függetlenségükön, és szavazatjuk lélekisméretességén alapszik. Senki nem ohajta nálam inkább e' drága eseményt, mely olly lényegileg szükséges intézvényink állandóságára 's dícsőn kiküzdött és ótalmozott szabadságunkra. Mi elérendjük azt, hála Önök és minden jó francia segélyének. 'S ez által megovandjuk hazánkat azon gonosztul, mely azt jövendőre talán fenyegethetné, 's biztosítani fogjuk számára azon kedvezményeket, melyek Önök kívánatának és tulajdon ohajtásim céljai. Szív 's lélek által összeköttetve a' követkamrával, örvendek előtte ismételtetni, milly nagy mértékben vagyok megilletve azon érzelmektől, miket személyem 's családod iránt kifejezett.“

Pénzkelet: Bécs jan. 11kén: 5 pCtes statuskötelezvény: 108¹/₂ 4 pCtes 100³/₄; 3pCtes: 81 1834ki 500 frtos; kölesön: 716²/₁₆ 1839ki 250 frtos: 287¹³/₁₆ 1839ki 50 forintos: 57⁹/₁₆ bankkötelezvény: 1693²/₅ f. ezüst.

Szerkeszti Helmezy. — Nyomtatja Trattner-Károlyi uri-utca 612.